

MIASTO I TRANSPORT

V KONFERENCJA
NAUKOWO-TECHNICZNA

Nowoczesna
Komunikacja
Autobusowa

AUTOBUS WIELKOPOJEMNY NA PRZYKŁADZIE PHILEAS'A

PAWEŁ WŁODAREK

Politechnika Warszawska/TransEko

2 MARCA 2011

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

MALA

AULA

GMACH POLITECHNIKI

WARSZAWSKIEJ

PLAC

POLITECHNIKI 1

Phileas Fogg

Phileas Fogg:

- postać literacka z powieści Juliusza Verne'a „W osiemdziesiąt dni dookoła świata”,
- angielski dżentelmen, który dla wygrania zakładu, musi okrążyć ziemię w 80 dni i korzysta przy tym z różnych środków komunikacji.

Projekt Phileas:

- Środek transportu publicznego opracowany przez grupę firm z rejonu Eindhoven w Holandii pod koniec lat 90,
- Postawione cele:
  - Stworzenie wysokiej jakości autobusu poruszającego się po wydzielonych jezdniach, który mógłby zastąpić tramwaj (tańszy niż tramwaj),
  - Prezentacja możliwości technologicznych firm z rejonu Eindhoven,
  - Stworzenie nowych miejsc pracy.

Cechy projektu Phileas

- Wymyślony jako kompletny system:
  - autobus,
  - magnetyczny system prowadzenia pojazdu,
  - wydzielone jezdnie,
  - platformy przystankowe,
  - system priorytetów,
  - system informacji pasażerskiej.
- Przeznaczony dla miast, w których potoki pasażerskie są za duże na autobus i zbyt małe na tramwaj i metro.

Autobus

- Wygląd zewnętrzny

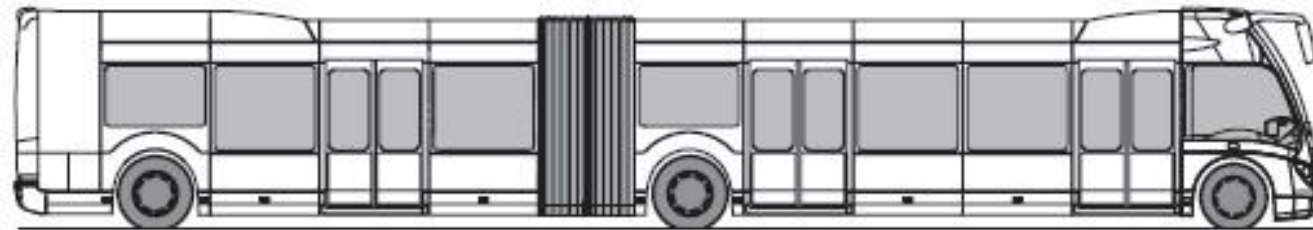
- Opcja obustronnych drzwi (koszt + 2-3%)

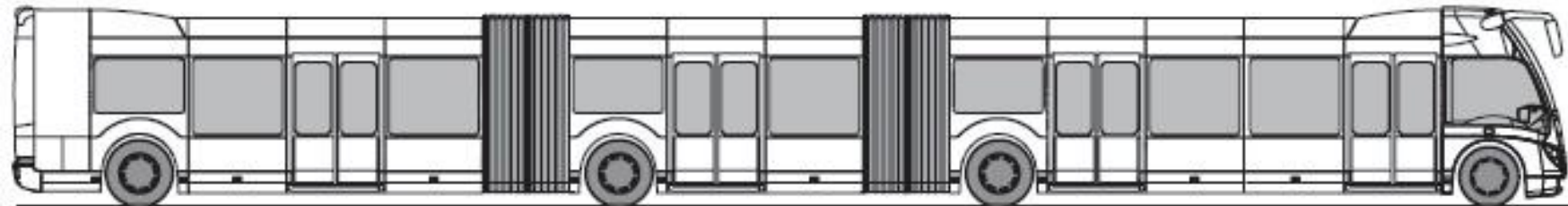
Autobus

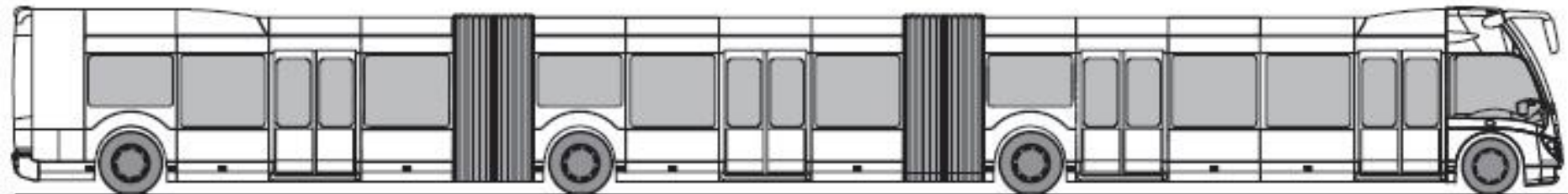
- 3 długości

18m

24m

26m

Autobus

- Modułarna budowa, aluminiowo kompozytowa,
- Efekt – Phileas o 40% lżejszy od standardowych konstrukcji,
- Brak kół bliźniaczych,
- Bezpieczeństwo.

Autobus

- Wnętrze
  - 100% niskiej podłogi,
  - Jasne i przestronne,
  - Niski poziom hałasu.

Eindhoven - Holandia

Istambuł - Turcja

Douai - Francja

Eindhoven - Holanda

Eindhoven - Holanda

Eindhoven - Holanda

VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER
VERBODEN TOEGANG VOOR HET VERKEER

Istambul - Turcija

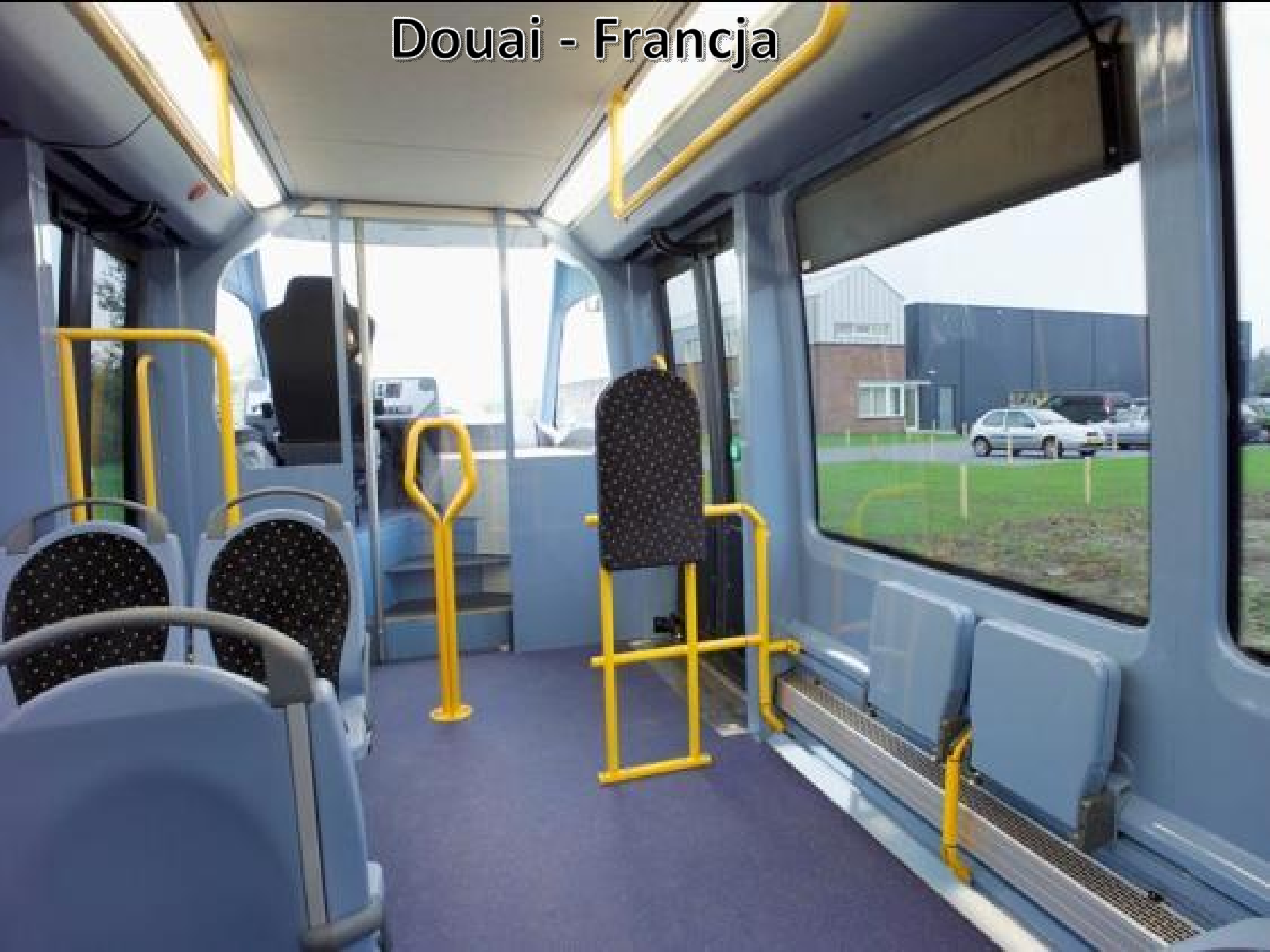
Istambuł - Turcja

Douai - Francja

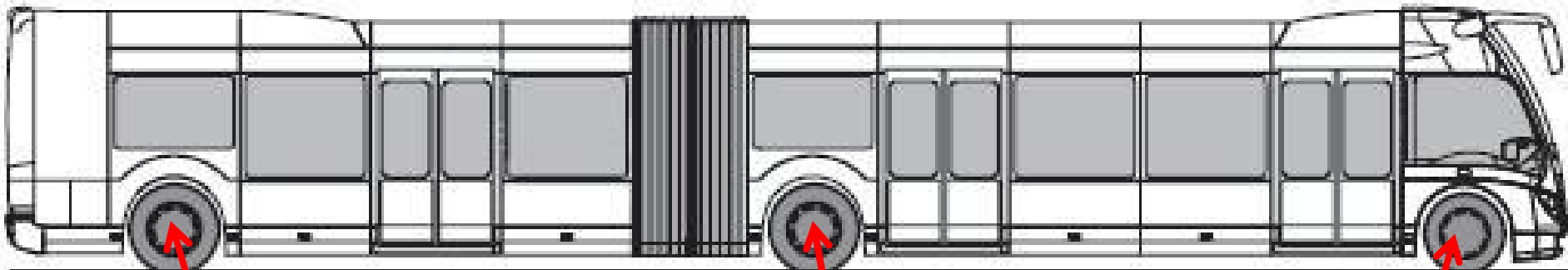

Douai - Francja

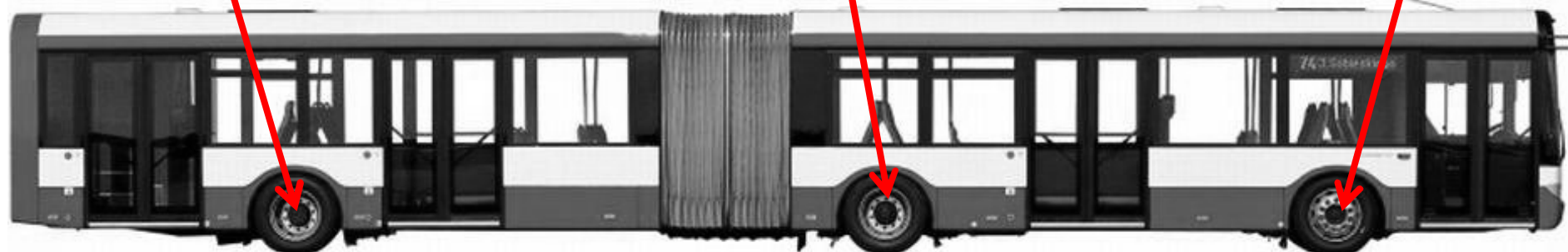

Autobus

- Prowadzenie
  - Phileas 18m

- Tradycyjny autobus 18m

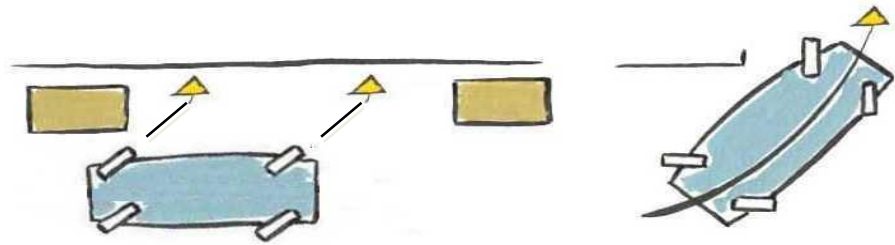
Autobus

- Prowadzenie

- Wszystkie koła skrętne:

- Mały promień skrętu (12,0 m),
- Małe zachodzenie tyłu autobusu na zakrętach (4,5 m),
- Możliwość jazdy w bok (Crab drive),

- Niezależne zawieszenie każdego koła.

Autobus

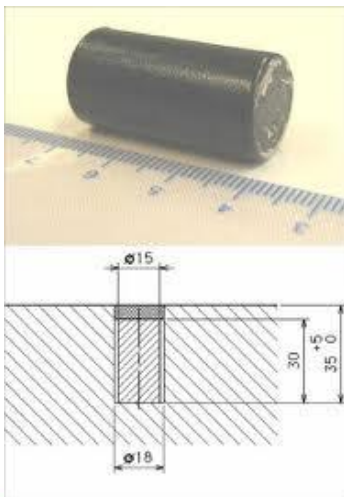
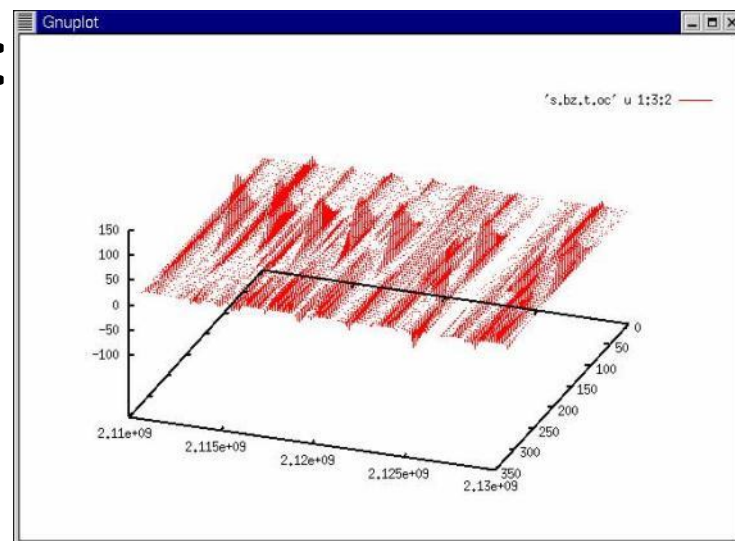
- Wszystkie koła skrętne i niezależne zawieszenie – niestety ograniczenie przestrzeni w środku pojazdu.

Autobus

- Prowadzenie magnetyczne:
  - Czujniki w kołach,
  - Czujnik skrętu kierownicy,
  - Żyroskop,
  - Magnesy w nawierzchni:
    - W środku pasa ruchu,
    - Co 4,5 m +/- 1 m.

Autobus

- Napęd
  - Hybryda szeregową (Alstom) (10 szt.),
  - Hybryda równoległa (Allison (US)) (73 szt.):
    - Akumulator NiMH + Silnik Cummins EEV 250KM (18m),
    - Akumulator NiMH + Silnik Cummins Euro4 340KM,
  - Hybryda szeregową (Vossloh-Kiepe) (w budowie):
    - Akumulator NiMH albo SuperCap + Ogniwa wodorowe Ballard,
  - Trolejbus hybrydowy (Vossloh-Kiepe) (w budowie):
    - Sieć + generator diesla,
  - Indukcja elektromagnetyczna (Bombardier + Vossloh-Kiepe) (1szt.).

Autobus

Model	Długość [m]	Liczba miejsc przy 6 os./m2			Cena netto [mln zł]	Cena netto 1 miejsca [tys. zł]
		Siedzące	Stojące	Suma		
Solaris Urbino 15	14,6	40	75	115	1.0	9
Solaris Urbino 18	18,0	42	77	119	1.2	10
Solaris Urbino 18 Hybrid	18,0	42	77	119	1.8	15
MAN NG313/Lion's City	18,0	50	75	125	1.3	10
Phileas 18m	18,5	29	111	140	4.3	31
Phileas 24m	24,5	46	125	171	5.0	29
Phileas 26m	26,0	52	133	185	5.1	28
Pesa 120Na (Swing)	30,1	40	193	233	7.0	30
Bombardier FLEXITY Classic	45,0	104	229	333	9.4	28

Wydzielone jezdnie – zalecany standard

- Projektowane dla $V > 50$ km/h,
- Łuki poziome - możliwie małe i o dużych R ,
- Łuki pionowe - nie mniejsze niż 50 m,
- Maksymalny priorytet na skrzyżowaniach,
- Magnetyczne prowadzenie - opcja,
- Nawierzchnia betonowa – zalecane, przy magnetycznym prowadzeniu – wymagane.

PHILIPS

APK
14%

uitgezonderd lijnbussen

Zandwijk

Life Bestimmung
101 Ende, 1000
101 Ende, 1000
101 Ende, 1000

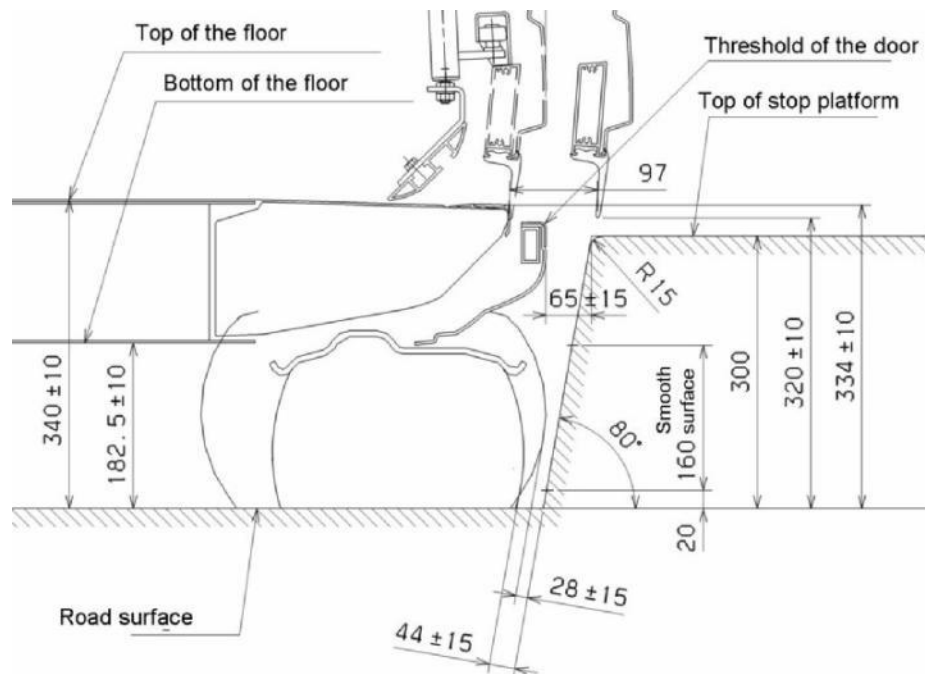
Wydzielone jezdnie – porównanie kosztów

Rodzaj nawierzchni	Autobus	Tramwaj
	Cena netto [mln zł] za km	
Mineralno – asfaltowa	3.5	
Betonowa	3.6	
Podsypkowa		10
Bezpodsytkowa		15

Platformy przystankowe

- Lokalizacja bezpośrednio przy jezdni,
- Długość min 20 m dla Phileas 24 m,
- Wysokość 30 cm,
- Specjalnie ukształtowany krawężnik.

401

APTS

BP-BJ-36

Destination
Time

Maanila
10:15

Maanila
10:30

Maanila
10:45

Maanila
11:00

Maanila
11:15

Maanila
11:30

Maanila
11:45

Maanila
12:00

Maanila
12:15

Maanila
12:30

Maanila
12:45

Maanila
13:00

Maanila
13:15

Maanila
13:30

System priorytetów

- Wydzielone jezdnie,
- Pasy autobusowe,
- Priorytety w sygnalizacji świetlnej,
- Specjalnie zaprojektowane skrzyżowania.

401 Lindhoven Station

PHILIPS

Mortengenoord
Tolweg
Nijmegen
Hermeland

24
Nieuwland

111 Eindhoven Station

PHILIPS

Stationsgebouw
Eindhoven
Stationsplein
Eindhoven

401

PHILIPS

→ Hartweg
← Nijmegen
← Nieuwendijk

[Blank directional signs]

Eindhoven

50-70
NUT 7

4
Eindhoven

System informacji pasażerskiej

- Dynamiczny system informacji pasażerskiej:
  - Wyświetlacze na przystankach – zunifikowane z systemem obowiązującym w danym mieście,
    - Z informacją o 3 najbliższych odjazdach,
  - Wyświetlacze w autobusach:
    - Z informacją o czasie przyjazdu,
    - Z informacją o możliwych przesiadkach,
    - Z podglądem z kamer monitoringu.

Philips stadion
11:00
101 Eindhoven Airport 5min
102 Veldhoven Zonderse 5min
101 Eindhoven Airport 15min

→ Hartweg
→ Hartweg
→ Hartweg

18 Septemberplein

12:17

Lijn Bestemming

Aankomst

171 Dommelen

9min

24 Helmond via Mierlo

10min

20 Asten Floraplein

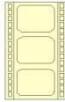
20min

System informacji pasażerskiej

Projekty

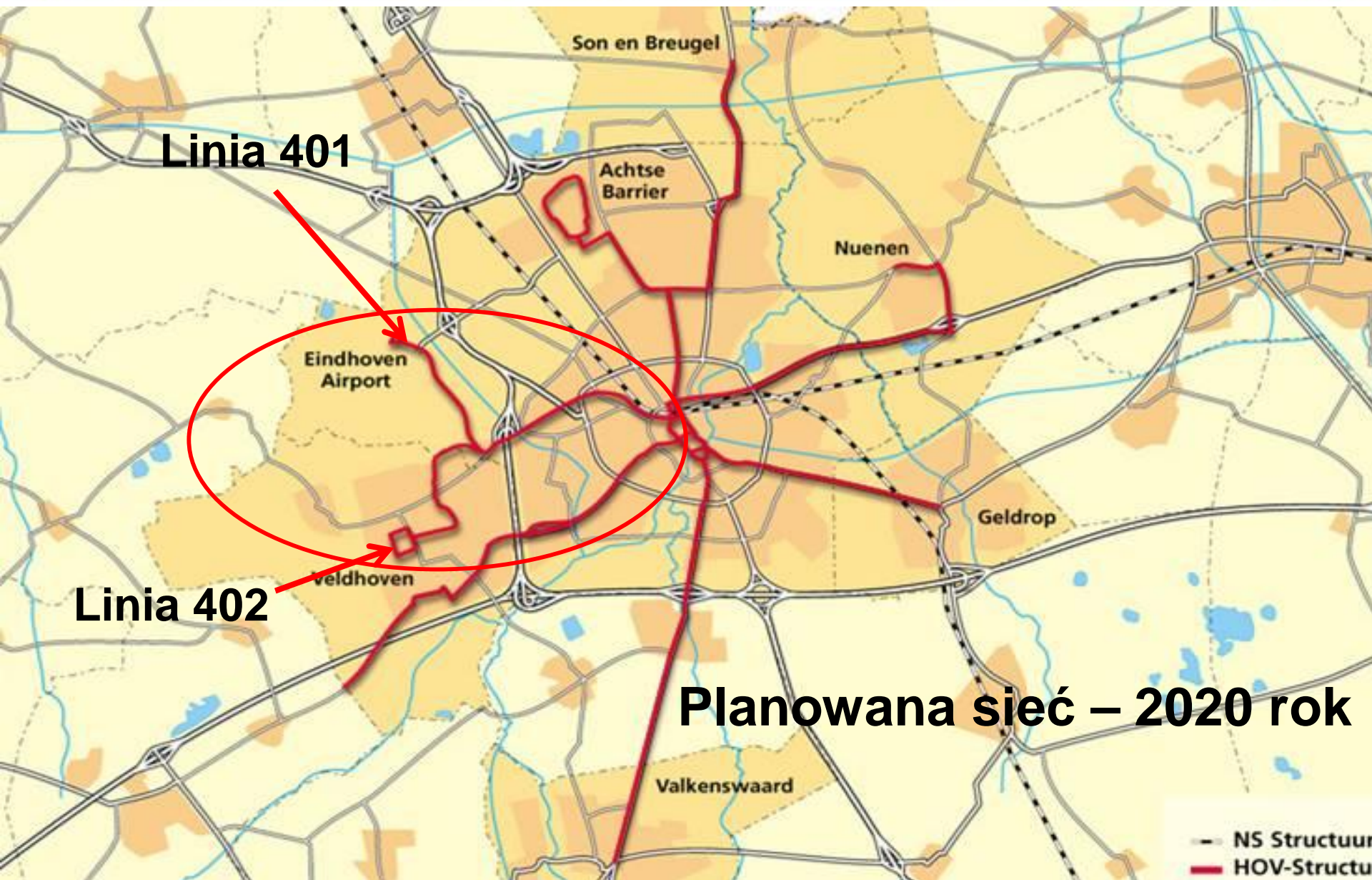
- Eindhoven - Holandia,
- Douai - Francja,
- Istambuł - Turcja,
- Pescara - Włochy,
- Kolonia - Niemcy i Amsterdam - Holandia,
  - 4 autobusy zasilane wodorem, w budowie,
- Korea Południowa:
  - Licencja, 600 autobusów CNG, EXPO 2012,
- Helmond - Holandia:
  - 1 autobus zasilany poprzez indukcję elektromagnetyczną.

Eindhoven

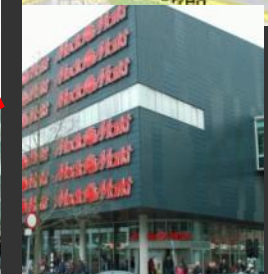
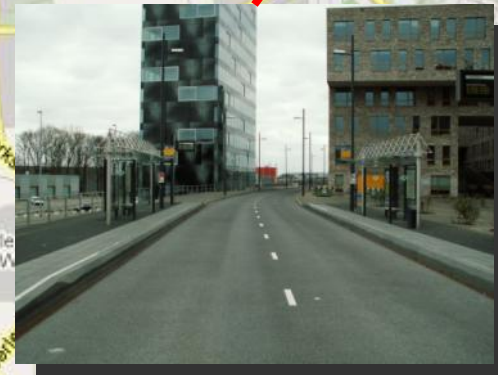
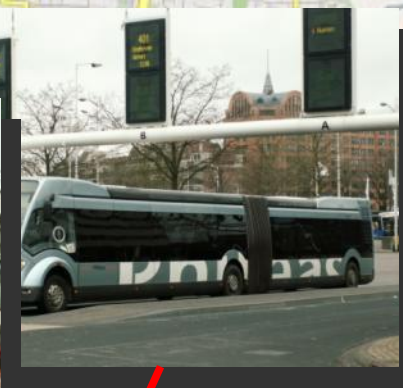
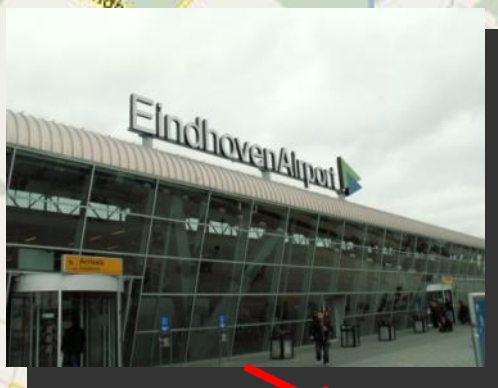

- Przebudowa infrastruktury - 14,5 km,
- Liczba przystanków – 43,
- Przepustowość 900 pasażerów/godz.,
- Częstotliwość - 10 min.,
- Prędkość komunikacyjna - 28 km/h,
- Budżet 115 mln €,
  - 25 mln € rozwój i przebudowa autobusów (10 x 18 m),
  - 15 mln € zakup 12 autobusów (11 x 18 m i 1 x 24 m),
- Luty 2009 r. – początek funkcjonowania.

Eindhoven

Eindhoven

Eindhoven

401

naar Eindhoven Airport

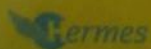
Alle bussen op deze lijn zijn toegankelijk voor reiziger met rollator of kinderwagen

Actuele vertrektijd weten? SMS: Halte[spatie]64000010 naar 3669 (€ 0,25 p.o.b.) Geldig vanaf: 12-12-2010 09:00:00

↓ haltes van deze lijn

- Eindhoven, Station
- Eindhoven, Piazza
- Eindhoven, Philips-stadion
- Eindhoven, Glaslaan
- Eindhoven, Kastanjelaan
- Eindhoven, Cederlaan
- Eindhoven, Evoluon
- Eindhoven, Bredalaan
- Eindhoven, Hurksestraat
- Eindhoven, Landforum
- Eindhoven, Grasrijk
- Eindhoven, Meerrijk
- Eindhoven, Zandrijk
- Eindhoven, Cargo Forum
- Eindhoven, Flight Forum
- Eindhoven, Airport

maandag t/m vrijdag normale dienstregeling	maandag t/m vrijdag afwijkende dienstreg.	zaterdag	zon- en feestdagen
5	43		
6	12 24 38 50		
7	00 10 20 30 37 45 52	7	08 38 53
8	00 07 15 22 30 37 46 56	8	08 23 38 48 58
9	06 17 28 38 48 58	9	08 23 38 53
10	08 18 28 38 48 58	10	08 23 38 53
11	08 15 22 30 37 45 52	11	08 23 38 48 58
12	00 07 15 22 30 37 45 52	12	08 18 28 38 48 58
13	00 07 15 22 30 37 45 52	13	08 18 28 38 53
14	00 07 15 22 30 37 45 52	14	08 23 38 53
15	00 07 15 22 30 37 45 52	15	08 23 38 53
16	00 07 15 22 30 37 45 52	16	08 23 38 53
17	00 08 18 28 38 48 58	17	08 23 38
18	08 23 38 53	18	08 38
19	08 23 38	19	08 38
20	08 28 38	20	08 38
21	08 38	21	08 38
22	08 38	22	08 38
23	08 38	23	08 38
0	08	0	08 38

402

naar Veldhoven Zonderwijk

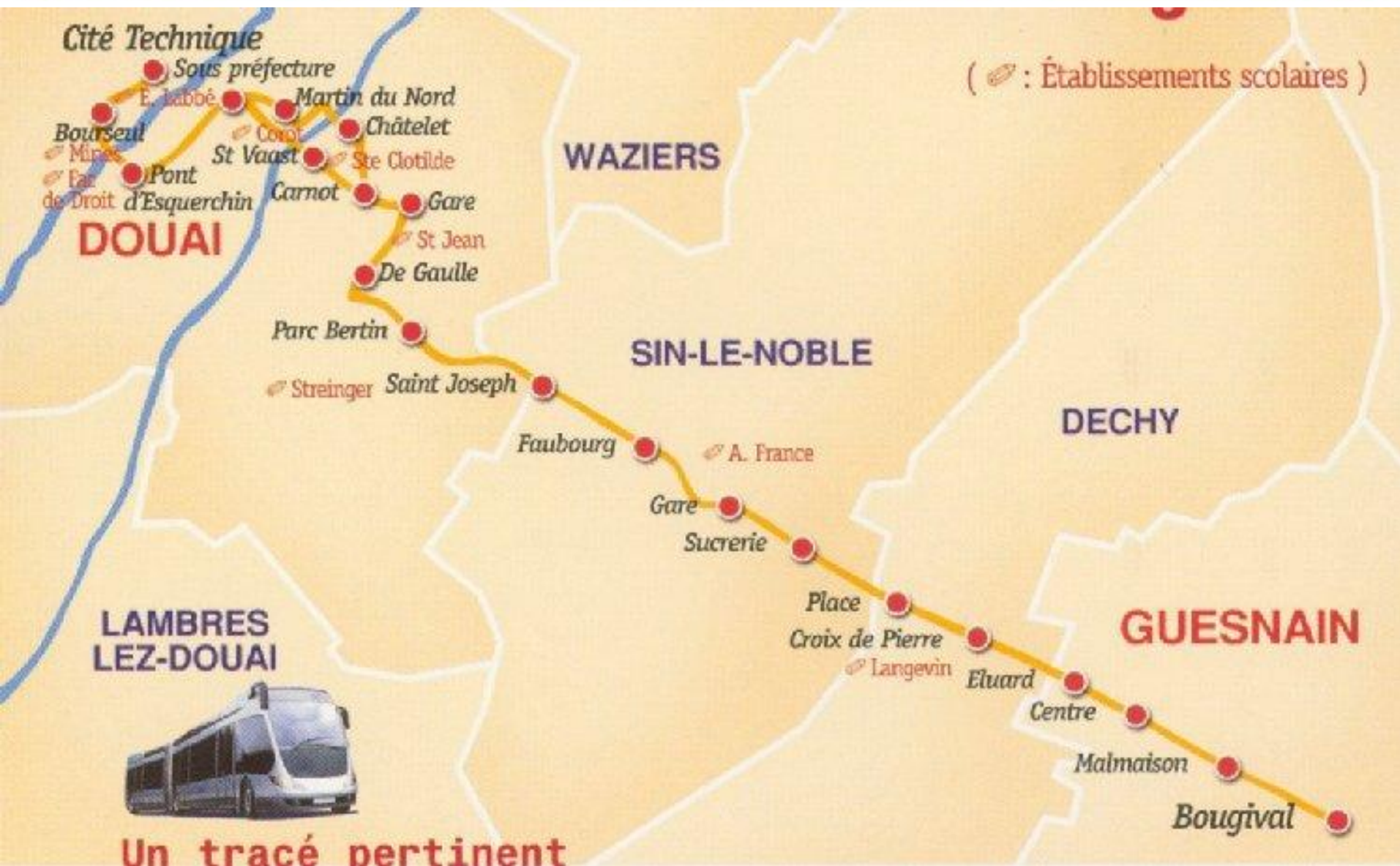
Alle bussen op deze lijn zijn toegankelijk voor reiziger met rollator of kinderwagen

Douai

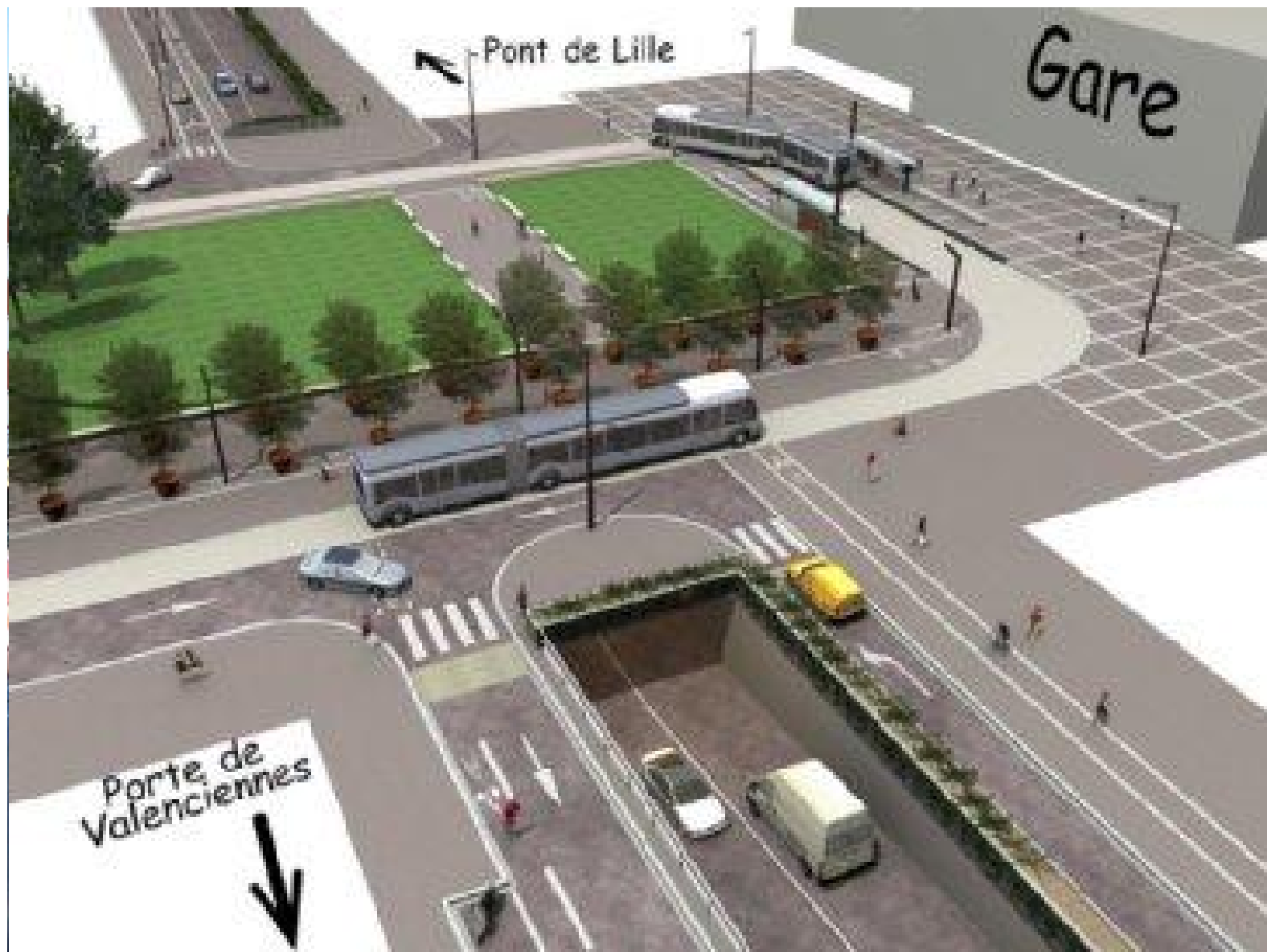

- Przebudowa infrastruktury - 11,9 km,
- Liczba przystanków – 39,
- Przepustowość 1000 pasażerów/godz.,
- Częstotliwość – 7,5 min.,
- Prędkość komunikacyjna – 24,7 km/h,
- Budżet 117 mln €,
  - 17mln € zakup 12 autobusów (10 x 18m i 2 x 24m),
- Styczeń 2010 r. – początek funkcjonowania,
- Maj 2011 r. – wprowadzenie systemu automatycznego prowadzenia.

Douai

Douai

Douai

Douai

Douai

Istanbul

- Przebudowa infrastruktury – 20 km,
- Liczba przystanków – 25,
- Przepustowość 8000 pasażerów/godz.,
- Częstotliwość – 1,5 min.,
- Budżet 63mln €,
  - zakup 50 autobusów 26m,
- 2010 r. – początek funkcjonowania – duże problemy.

Pescara

- Przebudowa infrastruktury – 8,2 km,
- Liczba przystanków – 34,
- Częstotliwość – 10 min.,
- Prędkość komunikacyjna – 21 km/h,
- Przepustowość 800 pasażerów/godz.,
- Istniejąca jezdnia,
- Budżet 28mln €,
  - 10mln € zakup 6 trolejbusów (18m),
- Połowa 2011 r. roku – pierwszy prototyp.

Pescara

Podsumowanie

• Zalety:

1. Nowoczesny wygląd
2. Wysoki komfort
3. Duża zdolność przewozowa
4. Elastyczność w ruchu
5. Zwrotność (promień skrętu/podjazd do przystanku)
6. Możliwość automatycznego sterowania
7. Przyjazny dla środowiska
8. Tańszy od tramwaju
9. Innowacyjny technologicznie

• Wady:

1. Cena jednego autobusu
2. Ograniczenia przestrzeni wewnątrz pojazdu
3. Produkowany na małą skalę
4. Brak doświadczeń w warunkach polskich

Phileas – czy może zastąpić tramwaj?

Dziękuję za uwagę

mgr inż. Paweł Włodarek

Politechnika Warszawska
Wydział Inżynierii Lądowej
al. Armii Ludowej 16
00 - 637 Warszawa
pok. 646
p.wlodarek@il.pw.edu.pl

TransEko sp.j.
ul. Lwowska 9/1a
00 - 660 Warszawa
p.wlodarek@transeko.pl